

Dědictví otců zachovej nám, Pane!

Slova v titulku jsou převzata ze známé náboženské písně s polským lidovým nápěvem *Bože, cos ráčil před tisíci lety*, která opěvuje svaté bratry Cyrila a Metoděje za to, že nám přinesli křesťanství a víru – ono dědictví otců, o jehož zachování pro další a další generace usilujeme. Letos si připomínáme 1150. výročí příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Znojmo se připojí k cyrilometodějským oslavám odhalením sochy sv. Rostislava (za jeho vlády věrozvěsti přišli) v městské části Hradiště dne 16. června.

O dopadu cyrilometodějské mise jsme se my všichni školou povinní učili, přesto nezaškodí jej znovu připomenout. Vytvořili nové písmo – hlaholici (první slovanská abeceda) a jazyk – staroslověnštinu (nejstarší slovanský spisovný jazyk), na jehož základech stojí čeština dodnes. Náš národ měl vlastní písmo a knihy dřív než většina ostatních evropských národů. Fakt opravňující k hrdosti. K biblickým jazykům – latině, řečtině a hebrejštině – přibyla staroslověnština. Také se zasloužili o vznik nového právního řádu a položili tak základ české státnosti. Nejdůležitějším právníckým dílem byl Zákon sjudny ljudem (náš první civilní zákoník).

Z nejstarších staroslověnských literárních památek se v originále prakticky nic nedochovalo – známé jsou jen mladší opisy. Výjimku tvoří proslulé Kyjevské listy uložené v Knihovně Akademie věd Ukrajinské republiky v Kyjevě (pocházejí z doby kolem roku 900, obsahují mj. úryvky Konstantinových překladů). Důvody nedochování vícero dokladů literární kultury starých Slovanů jsou prozaické: padly za oběť nenávisti latinských kněží, kteří je zničili.

Působení věrozvěstů na Moravě – dar nad všechno zlato. Muži osvíceného ducha. Nebyli to Češi či Moravané, nýbrž Řekové. Cizinci, kteří vepsali dějinný milník do české historie. Zažehli totiž plamínek slovanské vzdělanosti a kultury. Bratři, kteří měnili Evropu. Oba velmi vzdělaní. Cyril (řeholní jméno, pokřtěn byl jako Konstantin) – profesor filozofie, dokonale ovládal řadu jazyků. Na Moravu přišel v šestatřiceti letech, zemřel v Římě ve dvaatřiceti (pochován v kostele sv. Klimenta). Metoděj (křestním jménem Michael) – právník. Starší z bratrů, který nesl Cyrilovu štafetu po jeho smrti dalších šestnáct let. Roku 869 byl vysvěcen na prvního arcibiskupa tzv. panonsko-moravské arcidiecéze. Dožil se přibližně třiašedesáti (neznáme přesné datum jeho narození). Jeho hrob doposud nebyl lokalizován. Hledalo se také ve Znojmě. „*Rotunda sv. Kateřiny před obranným příkopem znojemského hradu byla hlavním chrámem Velké Moravy a současně mauzoleem velkomoravských knížat,*“ tvrdil dr. Jaroslav Zástěra. Jenomže se nic nenašlo.

Při návštěvě znojemského duchovního velestánku, chrámu sv. Mikuláše, a při pohledu na sochy sv. Cyrila a Metoděje, které doplňují architekturu hlavního oltáře, mějme na paměti slova z Metodějova kázání: Dobré sémě dřív nebo později vždycky vzejde...